

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एसआरव्ही २००७/प्र.क्र.२५२/ई-९
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ११ सप्टेंबर, २००८.
वाचा:- १) शासन अधिसूचना क्र.एसआरव्ही १४९६/प्र.क्र.४७०/ई-७,
दिनांक १३ ऑक्टोबर १९९८
२) शासन पत्र, महसूल व वन विभाग, क्र. एसआरव्ही
२००७/प्र.क्र.२५२/ई-९, दिनांक १६ एप्रिल २००८

प्रस्तावना:-

नायब तहसिलदार पदाचे सुधारित सेवाप्रवेश नियम उपरोक्त अधिसूचनेन्वये, दिनांक १३ ऑक्टोबर, १९९८ पासून अंमलात आले. सदर नियमांमध्ये नायब तहसिलदार संवर्गातील सेवाभरती ही पदोन्नतीने व नामनिर्देशनाने ६७: ३३ या प्रमाणात करण्याची तरतूद आहे. त्यानुसार सरळ सेवा भरतीकरिता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे पहिले मागणीपत्र वर्ष १९९९ मध्ये पाठविण्यात आले होते. वर्ष १९९९ च्या सदर परीक्षेतून निवडलेल्या पहिल्या तुकडीतील उमेदवारांनी नोव्हेंबर २००१ पासून नियुक्त्या स्विकारल्या. दरम्यानच्या काळात सरळसेवा प्रवेशाने भरावयाची पदे रिक्त ठेवणे प्रशासकीयदृष्ट्या योग्य ठरणार नसल्याने त्या पदांवर, तदर्थ स्वरूपात पदोन्नत्या देण्यात आल्या होत्या.

२. सरळ सेवेने भरावयाच्या पदांवर तदर्थ पदोन्नती दिलेल्या उपरोक्त कर्मचा-यांची पदोन्नती, पदोन्नतीच्या ६७ टक्के प्रमाणात जेव्हा रिक्त पद उपलब्ध होईल तेव्हा नियमित करणे व त्यांना अशा दिनांकापासून नायब तहसिलदार संवर्गात ज्येष्ठता देणे आवश्यक होते. तथापि तशी कार्यवाही करण्यात आली नाही व त्यांना पदोन्नती दिनांकापासून ज्येष्ठता देण्यात आली आहे, असा मुद्दा मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, औरंगाबाद येथे दाखल करण्यात आलेल्या मूळ अर्ज क्र. ३३३/२००६ मध्ये उपस्थित करण्यात आला होता. त्यानुसार तपासणी केली असता नायब तहसिलदार संवर्गाच्या ज्येष्ठता याद्या तयार व प्रसिध्द करण्यासंबंधात प्रत्येक महसूल विभागातील परिस्थिती भिन्न असल्याचे आढळून आले.

३. मा. म.प्र. न्यायाधिकरणाने उपरोक्त प्रकरणी दिलेल्या अंतरिम आदेशाच्या अनुषंगाने औरंगाबाद विभागातील नायब तहसिलदारांची तात्पुरती ज्येष्ठता सूची विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग यांनी प्रसिध्द केली होती. सदर ज्येष्ठता सूचीसंबंधात सरळ सेवा प्रविष्ट/पदोन्नत नायब तहसिलदारांनी काही आक्षेप घेतले होते. तसेच ज्येष्ठता सूची संबंधात प्राप्त झालेल्या अन्य निवेदनांमध्ये सुध्दा काही मुद्दे उपस्थित करण्यात आले होते. त्यामधील काही महत्वाचे आक्षेप/मुद्दे व त्याबाबतचे अभिप्राय सोबतच्या " परिशिष्ट- अ "मध्ये देण्यात आले आहेत. त्यापैकी काही मुद्द्यांवर त्यावेळी अंतिम निर्णय झाला नसला तरी तहसिलदार संवर्गातील रिक्त पदे तातडीने भरण्याची निकड असल्याने, सर्वसाधारण कार्यपद्धती विचारात घेऊन, नायब तहसिलदार संवर्गाच्या विभागीय ज्येष्ठता याद्या तयार व प्रसिध्द करण्याबाबतच्या अंतरिम सूचना दिनांक १६.४.२००८ च्या पत्रान्वये सर्व विभागीय आयुक्तांना देण्यात आल्या होत्या.

४. दिनांक १६.४.२००८ च्या पत्रान्वये दिलेल्या सूचनांनुसार विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग यांनी तयार केलेल्या, औरंगाबाद विभागातील नायब तहसिलदारांच्या दिनांक १.१.१९९९ नंतरच्या कालावधीच्या सुधारित ज्येष्ठता याद्यांची शासन स्तरावर तपासणी केल्यानंतर, सर्व बाबींचा काळजीपूर्वक विचार करून, नायब तहसिलदार संवर्गाच्या महसूल विभागनिहाय ज्येष्ठता याद्या तयार व प्रसिध्द करण्यासंबंधात शासनाने पुढील निर्णय घेतले आहेत :-

शासन निर्णय:

(१) नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग असल्याने नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता यादी ही महसूल विभागनिहाय प्रसिध्द केली जाणे आवश्यक आहे. तरी, प्रशासकीय सोईच्या दृष्टिकोनातून, नायब तहसिलदार संवर्गाच्या १९९९ पासूनच्या प्रत्येक कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाच्या, विभागीय ज्येष्ठता याद्या तयार व प्रसिध्द करण्याची कार्यवाही, शासनाच्या मान्यतेने संबंधित विभागीय आयुक्तांनी करावी.

(२) दिनांक १३.१०.१९९८ पूर्वी नायब तहसिलदार संवर्गाकरिता, नियुक्ती प्राधिकारी विभागीय आयुक्त होते. त्यामुळे, तत्कालिन सर्व नियमांचे पालन करून व विहित कार्यपद्धती अनुसरून, विभागीय आयुक्तांनी दिनांक १३.१०.१९९८ पूर्वी नायब तहसिलदार संवर्गात दिलेल्या सर्व पदोन्नत्या नियमित असल्याचे समजण्यात यावे व संबंधितांची नायब तहसिलदार संवर्गातील ज्येष्ठता त्यांच्या नियमित पदोन्नतीच्या दिनांकापासून निश्चित करावी.

(३) नायब तहसिलदार संवर्गातील प्रथम नियुक्ती अन्य महसूल विभागात झालेल्या व नंतर बदलीने सध्याच्या विभागात नियुक्ती झालेल्या नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता कशी निश्चित करावी यासंबंधातील अंतिम निर्णय त्यावेळी झाला नसल्याने दिनांक १६.४.२००८ रोजी "सद्यस्थितीत त्यांची ज्येष्ठता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने निश्चित केलेल्या गुणवत्ता क्रमांकानुसार निश्चित करावी. (यासंबंधातील अंतिम निर्णय स्वतंत्रपणे घेण्यात येईल.)" अशा सूचना देण्यात आल्या होत्या. तथापि, सोबतच्या परिशिष्ट "अ" मधील अनुक्रमांक ५ व ७ मध्ये स्पष्ट केलेल्या परिस्थितीत "सदर सूचना" म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ४(१) व नियम ४(२) (सी) मधील तरतुदींशी सुसंगत ठरत नसल्याने त्या अधिक्रमित करण्यात येत असून, अशा बदलीने नियुक्ती झालेल्या नायब तहसिलदारांच्या बदली आदेशामध्ये " त्यांच्या बदलीपूर्वीच्या संवर्गातील सेवेचा लाभ त्यांना बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठतेसाठी देण्यात यावा " असे नमूद करण्यात आलेले नसेल तर, त्यांची ज्येष्ठता, बदलीनंतरच्या विभागातील त्यांच्या अखंडित सेवेच्या अनुषंगाने निश्चित करावी.

(४) नायब तहसिलदार संवर्गात, दिनांक १३.१०.१९९८ नंतर, देण्यात आलेल्या पदोन्नत्या, पदोन्नतीकरिता उपलब्ध असलेल्या ६७ टक्के पदांच्या मर्यादेत नियमित करून, वर्ष १९९९ व नंतरच्या प्रत्येक कॅलेडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाच्या ज्येष्ठता याद्या सुधारित करण्यात याव्यात. मात्र अशी प्रत्येक यादी स्वतंत्रपणे प्रसिध्द करण्यामध्ये कालापव्यय होऊ नये या दृष्टिने एकापेक्षा अधिक कॅलेडर वर्षाच्या ज्येष्ठता याद्या एकत्रितपणे प्रसिध्द करण्यास हरकत नाही. त्याकरिता, दिनांक १६.४.२००८ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या सूचना अधिक्रमित करण्यात येत असून सुधारित सूचना , सोबतच्या " परिशिष्ट- ब " प्रमाणे देण्यात येत आहेत.

(५) ज्या विभागीय आयुक्तांनी, संबंधित विभागातील नायब तहसिलदारांच्या दिनांक १.१.१९९९ नंतरच्या कालावधीच्या ज्येष्ठता याद्या यापूर्वी प्रसिध्द केल्या नसतील त्यांनी, उपरोक्त सुधारित सूचनांप्रमाणे कार्यवाही करून " परिशिष्ट- क " मधील नमुन्यात अशा याद्या तयार कराव्यात व त्या प्रसिध्द करण्यापूर्वी मान्यतेसाठी सादर कराव्यात. तसेच ज्या विभागीय आयुक्तांनी काही कालावधीच्या ज्येष्ठता याद्या यापूर्वी प्रसिध्द केल्या असतील , परंतु त्या उपरोक्त " परिशिष्ट- ब " मधील सूचनांप्रमाणे सुधारित करणे आवश्यक असेल तर त्यांनी अशा सुधारित याद्या " परिशिष्ट- क " मधील नमुन्यात तयार करून मान्यतेसाठी सादर कराव्यात.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक "20080911152331001 " असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

रा. वि. गमे

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति

सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (पत्राने)
सामान्य प्रशासन विभाग,
कार्यासन ई-१, ई-३, ई-७ महसूल व वन विभाग,
निवडनस्ती, कार्यासन ई-९, महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक एसआरव्ही २००७/प्र.क्र.२५२/ई-९ दिनांक ११ सप्टेंबर, २००८ सोबतचे
परिशिष्ट "अ"

नायब तहसिलदारांच्या ज्येष्ठता यादी संबंधातील महत्वाचे आक्षेप/मुद्दे व त्याबाबतचे अभिप्राय

अ.क्र	आक्षेप /मुद्दा/अभिप्राय
१	<p>आक्षेप /मुद्दा - नायब तहसिलदार संवर्गाची ज्येष्ठता यादी विभागीय आयुक्तांनी प्रसिध्द करणे योग्य ठरते किंवा कसे ?</p> <p>अभिप्राय [१] म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ७ पुढीलप्रमाणे आहे -</p> <p>" 7. <u>Preparation of gradation list annually</u></p> <p>The authority competent to make appointments shall prepare annually for each cadre under its control, a gradation list for persons under that cadre in the order of seniority as on 1st January and shall bring it to the notice of the Government servants concerned. "</p> <p>म्हणजेच ज्येष्ठता याद्या संवर्गनिहाय तयार व प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे.</p> <p>[२] नायब तहसिलदार पदाच्या सेवाप्रवेश नियमानुसार नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग आहे. त्यामुळे नायब तहसिलदार संवर्गाची ज्येष्ठता यादी महसूल विभाग निहाय तयार व प्रसिध्द केली जाणे आवश्यक ठरते. या परिस्थितीत अशी विभागीय ज्येष्ठता यादी शासनाने तयार /प्रसिध्द केली अथवा संबंधित विभागीय आयुक्तांनी तयार/प्रसिध्द केली तरी संबंधितांच्या ज्येष्ठतेत बदल होणार नाही.</p> <p>[३] नायब तहसिलदारांच्या विभागीय संवर्गातील ६७ टक्के पदे त्याच विभागातील अव्वल कारकून /मंडळ अधिकारी यांच्या पदोन्नतीने भरली जातात व अव्वल कारकून व मंडळ अधिकारी यांचे गुणोत्तर विभागनिहाय वेगवेगळे (उदा. पुणे विभागात २: १ तर अमरावती विभागात ४:१) आहे. त्यामुळे नायब तहसिलदारांच्या ६ विभागांच्या ज्येष्ठता याद्या शासन स्तरावरून प्रसिध्द केल्या जाण्याऐवजी, प्रत्येक विभागाची ज्येष्ठता यादी संबंधित विभागाच्या विभागीय आयुक्तांकडून तयार व प्रसिध्द केली जाणे हे व्यावहारिक तसेच प्रशासकीय दृष्ट्या अधिक सोईचे आणि कालापव्यय टाळणारे आहे.</p> <p>[४] मूळ अर्ज क्र. ३३३/२००६ वर अंतरिम आदेश देताना ज्येष्ठता नियम क्र. ७ मधील उपरोक्त तरतुद, मा.म.प्र.न्यायाधिकरण, औरंगाबाद यांनी विचारात घेतली असून त्यानंतरही, औरंगाबाद विभागातील नायब तहसिलदारांच्या ज्येष्ठता याद्या तयार/प्रसिध्द करण्याची, विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग यांची कार्यवाही, नियमबाह्य /अवैध ठरविलेली नाही. उलट संबंधित ज्येष्ठता नियम व नायब तहसिलदार पदाचे सेवा प्रवेश नियम यामधील तरतुदींच्या आधारे नायब तहसिलदार संवर्गाच्या ज्येष्ठता याद्या प्रसिध्द करण्यासाठी मार्गदर्शनाची आवश्यकता नाही, असे मत त्यावेळी मा. न्यायाधिकरणाने व्यक्त केले आहे.</p> <p>वरील परिस्थितीत नायब तहसिलदारांची विभागीय ज्येष्ठता यादी संबंधित विभागीय आयुक्तांनी, शासनाची पूर्वमान्यता घेऊन अंतिम स्वरूपात प्रसिध्द केल्यास नियमांचे पालन व प्रशासकीय सोय अशा दोन्ही बाबी साध्य होऊ शकतात.</p>

अ.क्र २	<p style="text-align: center;">आक्षेप /मुद्दा/अभिप्राय</p> <p>आक्षेप /मुद्दा - दि.१३.१०.१९९८ पूर्वी नायब तहसिलदार संवर्गात पदोन्नत झालेले अधिकारी ६७ टक्क्यांपेक्षा अधिक असतील तर त्यांची ज्येष्ठता पुनर्निश्चित करण्याची आवश्यकता आहे किंवा कसे ?</p>
	<p>अभिप्राय -</p> <p>दिनांक १३.१०.१९९८ पूर्वी नायब तहसिलदार हे पद अराजपत्रित पद होते व त्याचे नियुक्ती प्राधिकारी विभागीय आयुक्त होते. तसेच नायब तहसिलदार पदाकरिता त्यावेळी १९८६ चे सेवाप्रवेश लागू होते. सदर सेवाप्रवेश नियमांमध्ये संवर्गातील किती पदे पदोन्नतीने भरावीत यावर कोणतीही मर्यादा टाकण्यात आलेली नव्हती.</p> <p>त्यामुळे, विभागीय आयुक्तांनी ज्येष्ठता /विभागीय परीक्षा/ पदोन्नती यासंबंधातील सर्व नियमांचे पालन करून व विहित कार्यपद्धती अनुसरून, दिनांक १३.१०.१९९८ पूर्वी, नायब तहसिलदार संवर्गात ज्या काही पदोन्नत्या दिल्या असतील त्या सर्व पदोन्नत्या नियमित ठरतात व संबंधितांना त्यांच्या नियमित पदोन्नतीच्या दिनांकापासून नायब तहसिलदार संवर्गात ज्येष्ठता देय ठरते.</p> <p>दिनांक १३.१०.१९९८ चे नियम हे संबंधितांची ज्येष्ठता नायब तहसिलदार संवर्गात सुरु झाल्यानंतर लागू झाले आहेत. त्यामुळे असे पदोन्नत नायब तहसिलदार, दिनांक १३.१०.१९९८ नंतरच्या कालावधीत जरी पदोन्नतीकरिता असलेल्या ६७ टक्के पदांपेक्षा अधिक होत असले तरी त्यांची ज्येष्ठता पुनर्निश्चित करण्याचा प्रश्न उदभवत नाही.</p>
३	<p>आक्षेप /मुद्दा - तहसिलदार संवर्ग सुध्दा विभागीय संवर्ग आहे. तरीही उप जिल्हाधिकारी संवर्गात पदोन्नती देण्यासाठी तहसिलदारांची राज्य स्तरीय ज्येष्ठता यादी तयार केली जाते. त्याच पद्धतीने तहसिलदार संवर्गात पदोन्नती देण्यासाठी नायब तहसिलदारांची राज्य स्तरीय ज्येष्ठता सूची का केली जाऊ शकत नाही ?</p> <p>अभिप्राय -</p> <p>तहसिलदार पदाच्या सेवाप्रवेश नियमानुसार तहसिलदारांचा संवर्ग सुध्दा विभागीय संवर्ग आहे हे बरोबर आहे. परंतु सदर संवर्गातील अधिकाऱ्यांना ज्या संवर्गात पदोन्नती दिली जाते तो लगतचा वरिष्ठ असलेला उप जिल्हाधिकारी यांचा संवर्ग मात्र राज्यस्तरीय संवर्ग आहे. तसेच उप जिल्हाधिकारी पदाच्या सेवाप्रवेश नियमांमध्ये तहसिलदारांची राज्यस्तरीय ज्येष्ठता सूची तयार करून उप जिल्हाधिकारी संवर्गात पदोन्नती देण्याची तरतूद सुध्दा आहे. त्यामुळे तहसिलदारांची राज्य स्तरीय ज्येष्ठता सूची तयार करून उप जिल्हाधिकारी संवर्गात पदोन्नती देणे संबंधित नियमांशी सुसंगत ठरते.</p> <p>परंतु, तहसिलदार व नायब तहसिलदार पदांच्या सेवा प्रवेश नियमानुसार ते दोन्ही विभागीय संवर्ग आहेत. तसेच तहसिलदार पदावर पदोन्नती देण्यासंबंधातील नियमांमध्ये नायब तहसिलदारांची राज्यस्तरीय ज्येष्ठता सूची तयार करून तहसिलदार संवर्गात पदोन्नती देण्याची तरतूद नाही. त्यामुळे नायब तहसिलदारांची राज्यस्तरीय ज्येष्ठता सूची तयार करून तहसिलदार संवर्गात पदोन्नती देणे सद्यःस्थितीत नायब तहसिलदार पदाच्या सेवा प्रवेश नियमांशी तसेच तहसिलदार पदाच्या सेवा प्रवेश / पदोन्नती नियमांमधील तरतुदींशी सुसंगत ठरत नाही.</p>

अ.क्र ४	<p style="text-align: center;">आक्षेप /मुद्दा/अभिप्राय</p> <p>आक्षेप /मुद्दा - नायब तहसिलदार पदाच्या सेवाप्रवेश नियमांमध्ये महाराष्ट्रात कोठेही बदलीची तरतूद आहे. सदर तरतुदीमुळे नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा राज्यस्तरीय संवर्ग ठरतो किंवा कसे ?</p> <p>अभिप्राय</p> <p>[१] नायब तहसिलदार पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील नियम ३ पुढीलप्रमाणे आहे :-</p> <p>"नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग असेल व त्या संवर्गात नेमणूक झालेल्या व्यक्तीची महाराष्ट्र राज्याच्या कोणत्याही ठिकाणी नियुक्ती (Posting) बदली किंवा प्रतिनियुक्ती करता येईल."</p> <p>कोणतेही नियम तयार करतांना अनेक बाबींचा विचार केलेला असतो व त्या अनुषंगाने वेगवेगळ्या तरतुदी नियमांमध्ये केलेल्या असतात. तथापि प्रत्येक वेळी नियमांचा मुख्य उद्देश दर्शविणारी तरतुद नेहमीच अगोदर असते व सदर तरतुदीला अपवाद असणारी अथवा तरतुदीचे शिथिलीकरण दर्शविणारी तरतुद त्यानंतर असते. नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग असल्याची तरतूद वरील नियमांमध्ये अगोदर आहे व महाराष्ट्रात कोठेही बदलीची तरतुद नंतर आहे. म्हणजेच " विभागीय संवर्ग " हा नियमांचा मूळ उद्देश असून " महाराष्ट्रात कोठेही बदली " ही अपवादात्मक स्वरूपाची तरतुद आहे. (जर नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा राज्यस्तरीय संवर्ग असावा असा मूळ उद्देश असता तर सदर संवर्ग राज्यस्तरीय संवर्ग असल्याची तरतूद सेवा प्रवेश नियमांमध्ये स्पष्टपणे करण्यात आली असती व तसे केल्याने "महाराष्ट्रात कोठेही बदली करण्याची" वेगळी तरतूद करण्याची आवश्यकता भासली नसती.)</p> <p>याखेरिज नायब तहसिलदार पदाचे लगतचे वरिष्ठ पद तहसिलदार असून संबंधित पदाच्या सेवा प्रवेश नियमांनुसार, तहसिलदारांचा संवर्ग सुध्दा विभागीय संवर्गच आहे. अशा प्रकारे वरिष्ठ असलेला संवर्ग विभागीय संवर्ग असतांना कनिष्ठ असलेला नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा राज्यस्तरीय संवर्ग असूच शकत नाही.</p> <p>[२] सेवा प्रवेश नियमांनुसार नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग असल्याने, नायब तहसिलदारांच्या बदल्या या संबंधित महसूल विभागातच केल्या जाणे अपेक्षित आहे. तथापि काही अपरिहार्य परिस्थितीत (उदा. एखाद्या विभागातील रिक्त पदे तात्काळ भरण्याची निकड असतांनाही सदर पदे सरळ सेवेने/पदोन्नतीने तात्काळ भरणे शक्य नसणे. तसेच नैसर्गिक आपत्ती, भूकंप, दुष्काळ सारखी परिस्थिती निर्माण झाल्यास) नायब तहसिलदारांची बदली विभागाबाहेर करण्याची आवश्यकता निर्माण होऊ शकते. अशा वेळी लोकहिताच्या दृष्टिकोनातून तसे करणे शक्य व्हावे, तसेच सदर कार्यवाही नियमानुसार वैध ठरावी याकरिता महाराष्ट्रात कोठेही बदली करण्याची तरतुद नियमांमध्ये करण्यात आली आहे.</p> <p>परंतु सदर बदलीची तरतुद करतांनाच नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा " विभागीय संवर्ग "असल्याची तरतूद सदर पदाच्या सेवा प्रवेश नियमात स्पष्टपणे करण्यात आली असल्याने केवळ "महाराष्ट्रात कोठेही बदलीच्या" तरतुदीमुळे सदर संवर्ग हा राज्यस्तरीय संवर्ग ठरू शकत नाही.</p>
------------	---

अ.क्र ५	<p style="text-align: center;">आक्षेप /मुद्दा/अभिप्राय</p> <p>आक्षेप /मुद्दा - एका महसूल विभागातून दुसऱ्या महसूल विभागात बदली देण्यात आलेल्या नायब तहसिलदारांस त्यांची मूळ ज्येष्ठता देय ठरते किंवा कसे ?</p>
	<p>अभिप्राय [१] नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता निश्चित करण्यासाठी वेगळे नियम तयार करण्यात आलेले नाहीत. त्यामुळे त्यांची ज्येष्ठता म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील तरतुदीनुसार निश्चित केली जाणे आवश्यक ठरते.</p> <p>[२] उपरोक्त ज्येष्ठता नियमांतील नियम ४ (१) मधील तरतुद पुढीलप्रमाणे आहे:-</p> <p>" (1) Subject to the other provisions of these rules, the seniority of a Government servant in any post, cadre or service, shall ordinarily be determined on the length of his continuous service therein : "</p> <p>म्हणजेच, कोणत्याही विशिष्ट संवर्गातील शासकीय कर्मचार्याची ज्येष्ठता ही त्याच्या त्याच संवर्गातील अखंडित सेवेच्या अनुषंगाने ठरते. त्यामुळे शासकीय कर्मचार्याची एका संवर्गातून दुसऱ्या संवर्गात बदली झाल्यास बदलीपूर्वीच्या संवर्गातील त्याची सेवा बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठता ठरविण्यासाठी विचारात घेतली जाणे आवश्यक नाही.</p> <p>[३] तथापि त्यापुढील नियम ४(२) (सी) मध्ये पुढीलप्रमाणे तरतुद आहे-</p> <p>" (c) the seniority of a transferred Government servant <i>vis-a-vis</i> the Government servants in the posts, cadre or service to which he is transferred shall be determined by the competent authority with due regard to the class and pay-scale of the post, cadre or service from which he is transferred to the length of his service therein and the circumstances leading to this transfer. "</p> <p>वरील नियमानुसार, एकंदरित सर्व परिस्थिती विचारात घेऊन, संवर्गाबाहेर बदली झालेल्या शासकीय कर्मचार्याची ज्येष्ठता निश्चित करण्याचे अधिकार सक्षम प्राधिकाऱ्यास आहेत.</p> <p>[४] वरील दोन्ही नियमांतील तरतुदींचा एकत्रितपणे विचार केल्यास, कोणत्याही शासकीय कर्मचार्याची एका संवर्गातून दुसऱ्या संवर्गात बदली करतांना, त्याच्या बदली पूर्वीच्या संवर्गातील सेवेचा लाभ त्याला बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठतेसाठी देण्याचा निर्णय जर सक्षम प्राधिकाऱ्याने घेतला नसेल व तसे बदलीबाबतच्या आदेशात स्पष्टपणे नमूद केले नसेल तर, बदली पूर्वीच्या संवर्गातील सेवेचा लाभ संबंधित कर्मचार्याला बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठता निश्चित करण्यासाठी आपोआप अथवा क्रमप्राप्त (as a matter of course) म्हणून मिळू शकत नाही.</p> <p>[५] सेवा प्रवेश नियमानुसार नायब तहसिलदारांचा संवर्ग हा विभागीय संवर्ग आहे. त्यामुळे, कोणत्याही नायब तहसिलदाराची त्याच्या महसूल विभागाबाहेर म्हणजेच संवर्गाबाहेर बदली करतांना, " त्याच्या बदलीपूर्वीच्या संवर्गातील सेवेचा लाभ त्याला बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठतेसाठी देण्यात यावा " असा स्पष्ट उल्लेख, जर संबंधित बदली आदेशात करण्यात आला नसेल, तर अशा बदलीनंतरच्या विभागात संबंधित नायब तहसिलदाराची ज्येष्ठता, त्याच्या बदलीनंतरच्या विभागातील अखंडित सेवेच्या अनुषंगाने ठरविली जाणे अनिवार्य ठरते.</p>

अ.क्र	आक्षेप /मुद्दा/अभिप्राय
६	<p>आक्षेप /मुद्दा - सरळसेवा प्रविष्ट उमेदवार हे एकाच परीक्षेतून /निवड यादीमध्ये निवड झालेले असतात. त्यामुळे त्यांची एकच ज्येष्ठता यादी असणे आवश्यक आहे किंवा कसे ?</p> <p>अभिप्राय [१] महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून वेगवेगळ्या राजपत्रित संवर्गातील सरळसेवा भरतीसाठी, दरवर्षी राज्यसेवा परीक्षा घेतली जाते. अशा एकाच राज्य सेवा परीक्षेमधून वेगवेगळ्या पदांकरिता उमेदवार निवडले जातात. त्यांच्या ज्येष्ठता याद्या संवर्ग निहाय ठेवल्या जातात. तसेच मंत्रालयीन सहायक, पोलीस उप निरीक्षक व विक्रीकर निरीक्षक यांची परीक्षा एकच असते. त्यांच्याही ज्येष्ठता याद्या संवर्ग निहाय ठेवल्या जातात. तेव्हा एकाच परीक्षेतून निवड झाली एवढ्याच कारणास्तव एकच ज्येष्ठता यादी ठेवली जाणे आवश्यक नाही.</p> <p>[२] त्याच प्रमाणे म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ७ मध्ये ज्येष्ठता याद्या या संवर्गनिहाय तयार करण्याची स्पष्ट तरतुद आहे. त्यानुसार एकाच निवड यादीवरून वेगवेगळ्या संवर्गात नियुक्ती दिलेल्या उमेदवारांच्या ज्येष्ठता याद्या संवर्गनिहाय ठेवल्या जातात. यासंबंधातील उदाहरणे पुढील प्रमाणे आहेत-</p> <p>१) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या सहायक पदाच्या एकाच निवड यादीवरून मंत्रालयीन विभागात अथवा महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयात नियुक्ती दिली जाते. परंतु सहायकांचा मंत्रालयीन संवर्ग व आयोगाच्या कार्यालयातील संवर्ग भिन्न असल्याने त्यांच्या ज्येष्ठता याद्या स्वतंत्रपणे तयार व प्रसिध्द केल्या जातात.</p> <p>२) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या लिपिक टंकलेखक पदाच्या एकाच निवड यादीवरून मंत्रालयीन विभागात तसेच बृहन्मुंबईतील सुमारे १०० वेगवेगळ्या शासकीय कार्यालयात नियुक्ती दिली जाते. परंतु अशा सर्व कार्यालयांकरिता एकत्रित ज्येष्ठता यादी ठेवली जात नाही. तर त्यांच्या संवर्गनिहाय ज्येष्ठता याद्या ठेवल्या जातात.</p> <p>३) पूर्वी निवड मंडळे अस्तित्वात असताना तलाठी, लिपिक या सारख्या पदांच्या बाबतीत एकाच निवड यादीवरील उमेदवारांना वेगवेगळ्या जिल्ह्यांमध्ये अथवा वेगवेगळ्या विभागांच्या जिल्हास्तरीय कार्यालयांमध्ये नेमणूक दिल्या जात होत्या. परंतु त्यांची एकच ज्येष्ठता यादी ठेवली जात नव्हती. तर ज्येष्ठता याद्या संवर्गनिहाय ठेवल्या जात होत्या.</p>
७	<p>आक्षेप /मुद्दा - आयोगाने शिफारस केलेल्या उमेदवारांची ज्येष्ठता त्यांच्या गुणवत्ता क्रमांकानुसार ठरवावी अशी तरतुद म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ४ (२) (ए) मध्ये आहे. त्यामुळे आंतर विभागीय बदलीनंतरही त्यांची ज्येष्ठता त्याच नियमानुसार ठरविली जाणे आवश्यक आहे किंवा कसे</p> <p>अभिप्राय म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ४ (२) च्या पोटनियम (ए), (बी) व (सी) मधील तरतुदी या अनुक्रमे सरळसेवा भरती, पदोन्नती व बदली नंतरची ज्येष्ठता निश्चित करण्यासंबंधात आहेत. त्यामुळे नियम ४(२) (ए) मधील तरतुदीनुसार, आयोगाने शिफारस केलेल्या उमेदवारांना, त्यांनी ३० दिवसात नियुक्ती स्विकारली असल्यास, त्यांच्या गुणवत्ताक्रमांकानुसार ज्येष्ठता निश्चित केली जाण्याचा लाभ, हा त्यांच्या प्रथम नियुक्तीच्या संवर्गात मिळू शकतो. परंतु त्यांची नंतर त्या संवर्गाबाहेर बदली झाल्यास अशा बदलीनंतरच्या संवर्गात त्यांना सदर नियमांचा लाभ पुन्हा देण्याचा प्रश्न उदभवत नाही. तेथे त्यांची ज्येष्ठता म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली, १९८२ मधील नियम ४(२)(सी) नुसार निश्चित करण्याचे अधिकार सक्षम प्राधिकाऱ्यांस आहेत.</p>

परिशिष्ट - ब

नायब तहसिलदार संवर्गाच्या दिनांक १.१.१९९९ नंतरच्या विभाग निहाय ज्येष्ठता याद्या

तयार करणे व प्रसिध्द करणे यासंबंधातील सूचना

(अ) सर्वसाधारण सूचना व तत्वे

१. ज्येष्ठता यादी ही प्रत्येक कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाच्या अनुषंगाने तयार करणे आवश्यक आहे. तथापि, सद्यःस्थितीत अशा प्रकारे दि. १.१.१९९९ पासून दि. १.१.२००८ पर्यंतच्या वर्षानिहाय ज्येष्ठता याद्या वेगवेगळ्या प्रसिध्द करण्यात होणारा कालापव्यय टाळण्यासाठी, एका पेक्षा अधिक वर्षांची एकत्रित ज्येष्ठता यादी प्रसिध्द करता येईल.

२. एकापेक्षा अधिक वर्षांची एकत्रित ज्येष्ठता यादी सोबतच्या परिशिष्ट "क" मधील नमुन्यात तयार करावी लागणार असली तरी अशी एकत्रित यादी करण्यासाठी, १९९९ पासून प्रत्येक कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाची ज्येष्ठता यादी स्वतंत्रपणे तयार करावी लागेल.

३. दिनांक १ जानेवारी १९९९ रोजीची, तसेच त्यानंतरच्या प्रत्येक वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाची ज्येष्ठतासूची तयार करण्यामधील कार्यवाहीसंबंधात तपशिलवार सूचना सोबत स्वतंत्रपणे दिल्या आहेत. त्यापैकी दि. १.१.१९९९, १.१.२००० व १.१.२००१ या दिनांकाच्या ज्येष्ठता याद्यांमध्ये सरळ सेवा प्रविष्ट नायब तहसिलदाराच्या नावाचा समावेश असणार नाही. मात्र दिनांक १.१.२००२ व नंतरच्या प्रत्येक वर्षाच्या १ जानेवारीच्या ज्येष्ठता सूचीमध्ये त्यांचा समावेश असेल.

४. ज्येष्ठता सूची दिनांकास परिविक्षाधीन नायब तहसिलदार म्हणून कार्यरत असलेल्या परंतु नियमित नियुक्ती न दिलेल्या अधिकाऱ्यांच्या नावाचा समावेश नायब तहसिलदारांच्या ज्येष्ठता सूचीत करतांना त्यांच्या नावासमोर शेरा या स्तंभात " त्यांच्या नावाचा समावेश परिविक्षा कालावधी समाधानकारकरीत्या पूर्ण होऊन त्यांना नियमित नियुक्ती मिळण्याच्या अटीच्या अधीन राहून करण्यात येत असून ज्येष्ठता सूचीत त्यांच्या नावाचा समावेश करण्यात आल्यामुळे त्यांना नायब तहसिलदार पदावर नियमित स्वरूपात नियुक्ती मिळण्याचा कोणताही हक्क प्राप्त होणार नाही " हे स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे.

५. सदर यादीतील सरळ सेवा प्रविष्ट नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता, जर त्यांनी नियुक्तीचा स्विकार विहित मुदतीत केला असेल तर म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली १९८२ मधील नियम ४ (२) (ए) व ५ (२) मधील तरतुदी विचारात घेऊन व त्यानुसार कार्यवाही करून त्यांच्या महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने ठरविलेल्या गुणवत्ता क्रमांकानुसार निश्चित करावी. मात्र त्यांनी नियुक्तीचा स्विकार विहित मुदतीत केला नसेल तर त्यांच्या नियुक्ती दिनांकानुसार निश्चित करावी.

६. नायब तहसिलदार संवर्गातील प्रथम नियुक्ती अन्य महसूल विभागात झालेल्या व त्यानंतर बदलीने सध्याच्या विभागात नियुक्ती झालेल्या नायब तहसिलदारांच्या बदली आदेशात " त्यांच्या बदलीपूर्वीच्या संवर्गातील सेवेचा लाभ त्यांना बदलीनंतरच्या संवर्गात ज्येष्ठतेसाठी देण्यात यावा " असा स्पष्ट उल्लेख जर करण्यात आलेला नसेल, तर अशा नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता, बदलीनंतरच्या विभागातील अखंडित सेवेच्या अनुषंगाने निश्चित करावी.

७. पदोन्नत नायब तहसिलदारांच्या बाबतीत, ज्या अधिकाऱ्यांचा नायब तहसिलदार संवर्गातील प्रत्यक्ष पदोन्नतीचा दिनांक अथवा पदोन्नतीचा मानीव दिनांक हा दिनांक १३.१०.१९९८ पूर्वीचा असेल त्यांची ज्येष्ठता त्यांच्या नियमित पदोन्नतीच्या दिनांकापासून निश्चित करण्यात यावी.

८. एकाच निवड यादीतून व एकाच पदोन्नती आदेशाद्वारे नायब तहसिलदार संवर्गात पदोन्नती देण्यात आलेल्या परंतु प्रत्यक्ष कार्यभार नंतर वेगवेगळ्या दिनांकास स्विकारणाऱ्या पदोन्नत नायब तहसिलदारांची पदोन्नती, त्यांच्या पदोन्नती दिनांकास, मागासवर्गीयांसाठी असलेले आरक्षण विचारात घेतल्यानंतर जर ६७ टक्के पदांच्या मर्यादेत नियमित ठरू शकत असेल तर त्यांची परस्परज्येष्ठता, म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली १९८२ मधील नियम ४ (२) (बी) व ५ (३) मधील तरतुदी विचारात घेऊन व त्यानुसार कार्यवाही करून निश्चित करावी.

९. ज्या अधिकाऱ्याचा प्रत्यक्ष पदोन्नतीचा दिनांक हा, मागासवर्गीयांसाठी असलेले आरक्षण विचारात घेतल्यानंतर, मंजूर पदांच्या ६७ % प्रमाणात त्याची पदोन्नती नियमित होण्यासाठी पद उपलब्ध होण्याच्या दिनांकापूर्वीचा असेल, त्याची पदोन्नती ही पदोन्नतीसाठी असलेल्या ६७ टक्के पदांमध्ये (त्याची पदोन्नती नियमित होण्यासाठी) पद उपलब्ध झाल्याच्या दिनांकापासून नियमित होईल.

१०. ज्या अधिकाऱ्याचा नायब तहसिलदार संवर्गातील प्रत्यक्ष पदोन्नतीचा दिनांक हा, मागासवर्गीयांच्या आरक्षणाचा विचार केल्यानंतर मंजूर पदांच्या ६७ % प्रमाणात, त्याची पदोन्नती नियमित होण्यासाठी पद उपलब्ध होण्याच्या दिनांकानंतरचा असेल, त्याची पदोन्नती त्याच्या नायब तहसिलदार संवर्गातील प्रत्यक्ष पदोन्नती दिनांकापासून नियमित होईल.

११. जेव्हा दोन किंवा अधिक अधिकाऱ्यांचा पदोन्नती नियमित होण्याचा दिनांक एकच असेल तेव्हा त्यांची ज्येष्ठता त्यांच्या नायब तहसिलदार संवर्गातील सततच्या सेवेच्या दिनांकानुसार अथवा यथास्थिती म.ना.से. (ज्येष्ठतेचे विनियमन) नियमावली १९८२ मधील नियम ५ (३) च्या तरतुदीनुसार देय ठरणाऱ्या दिनांकानुसार निश्चित करावी. जर असा दिनांक एकच असेल व दोन्ही अधिकारी अव्वल कारकून अथवा मंडळ अधिकारी यापैकी कोणत्याही एकाच संवर्गातून पदोन्नत झालेले असतील तर त्यांची परस्पर ज्येष्ठता निम्न संवर्गातील त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार निश्चित करावी.

१२. परंतु असे अधिकारी जर अव्वल कारकून व मंडळ अधिकारी अशा दोन भिन्न संवर्गातून पदोन्नत झालेले असतील तर त्यांची ज्येष्ठता त्यांच्या जन्मतारखेनुसार निश्चित करावी. हेच तत्त्व पदोन्नत व सरळ सेवा नायब तहसिलदाराचा ज्येष्ठता दिनांक एकच असेल तेथे त्यांची परस्परज्येष्ठता ठरविण्यासाठी वापरावे.

(ब) तपशिलवार मार्गदर्शक सूचना

[१] एकत्रित ज्येष्ठता सूची तयार करण्यापूर्वी दिनांक १ जानेवारी १९९९ ची यादी व नंतरच्या प्रत्येक वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाच्या स्वतंत्र याद्या पुढील प्रमाणे तयार कराव्यात.

दिनांक	त्या दिनांकाची नियमित ज्येष्ठता सूची	त्या दिनांकास तदर्थ पदोन्नती नियमित न झालेल्या नायब तहसिलदारांची यादी
१.१.१९९९	परिशिष्ट १	परिशिष्ट १-अ
१.१.२०००	परिशिष्ट २	परिशिष्ट २-अ
१.१.२००१	परिशिष्ट ३	परिशिष्ट ३-अ
१.१.२००२	परिशिष्ट ४	परिशिष्ट ४-अ
१.१.२००३	परिशिष्ट ५	परिशिष्ट ५-अ
१.१.२००४	परिशिष्ट ६	परिशिष्ट ६-अ
१.१.२००५	परिशिष्ट ७	परिशिष्ट ७-अ
१.१.२००६	परिशिष्ट ८	परिशिष्ट ८-अ
१.१.२००७	परिशिष्ट ९	परिशिष्ट ९-अ
१.१.२००८	परिशिष्ट १०	परिशिष्ट १०-अ

[२] (अ) दि. १.१.१९९९ रोजीच्या ज्येष्ठता यादीच्या बाबतीत दि. १३.१०.१९९८ रोजी कार्यरत असलेल्या नायब तहसिलदारांची ज्येष्ठता यादी आणि

(ब) नंतरच्या कोणत्याही वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाच्या यादीच्या बाबतीत (अशा वर्षाचा उल्लेख यापुढे संबंधित वर्ष असा करण्यात येईल) मागील कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाची ज्येष्ठता यादी यथास्थिती "परिशिष्ट १/२/३/४/५/६/७/८/९" प्रमाणे घ्यावी.

[३] अशा यादीमधील जे अधिकारी मागील कॅलेंडर वर्षाच्या ३१ डिसेंबर पर्यंत पदोन्नत / सेवानिवृत्त / बडतर्फ / पदावनत / सेवा समाप्त / राजिनामा / निधन इ. झाल्यामुळे संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात कार्यरत राहात नसतील, त्यांची नावे यादीमधून वगळण्यात यावीत. उर्वरित अधिकाऱ्यांची नावे त्यांच्या ज्येष्ठताक्रमाने ठेवून यादी तयार करावी. सदर यादी ही संबंधित वर्षाची यादी क्र. १ असेल व त्या यादीतील पदोन्नत अधिकाऱ्यांची संख्या ही संख्या १ असेल.

[४] मागील कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकास तदर्थ पदोन्नतीने नायब तहसिलदार संवर्गात कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांची यादी (यथास्थिती "परिशिष्ट १-अ/२-अ/३-अ/४-अ/५-अ/ ६-अ/ ७-अ/८-अ/९-अ "प्रमाणे) घ्यावी. या यादी मधील जे अधिकारी मागील कॅलेंडर वर्षाच्या ३१ डिसेंबर पर्यंत पदोन्नत / सेवानिवृत्त / बडतर्फ / पदावनत / सेवा समाप्त / राजिनामा / निधन इ. कारणांमुळे संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात कार्यरत राहात नसतील, त्यांची नावे यादीमधून वगळण्यात यावीत. उर्वरित अधिकाऱ्यांची नावे ज्येष्ठताक्रमाने ठेवून सुधारित यादी करावी.

[५] मागील कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर या संपूर्ण कालावधीत नायब तहसिलदार संवर्गात नव्याने पदोन्नती देण्यात आलेल्या व संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात कार्यरत असलेल्या अधिकाऱ्यांची यादी त्यांच्या ज्येष्ठते नुसार तयार करावी.

[६] वरील [४] येथे नमूद केलेल्या सुधारित यादीतील अखेरच्या अधिकाऱ्याच्या नावानंतर वरील [५] येथील यादीतील सर्व अधिकाऱ्यांची नावे ज्येष्ठताक्रमाने समाविष्ट करावीत. अशा प्रकारे तयार होणारी यादी ही संबंधित वर्षाची यादी क्र. २ असेल व या यादीतील अधिकाऱ्यांची संख्या ही संख्या २ असेल.

[७] संबंधित वर्षाच्या दिनांक १ जानेवारी रोजीची नायब तहसिलदार संवर्गातील मंजूर पदांची संख्या विचारात घ्यावी. सदर संख्येच्या ६७% पदे ही पदोन्नतीची पदे म्हणून विचारात घ्यावी. या पदांची संख्या ही संख्या ३ असेल,

[८] संख्या ३ मधून संख्या १ वजा करावी. म्हणजे मागील कॅलेंडर वर्षाच्या अखेरिस नियमित पदोन्नतीकरीता प्रत्यक्षात उपलब्ध असलेल्या (म्हणजे ज्या पदांवर तदर्थ पदोन्नतीने कार्यरत अधिकाऱ्यांची पदोन्नती नियमित होणे शक्य आहे अशा) पदांची एकूण संख्या स्पष्ट होईल. ही संख्या ४ असेल. या संख्या ४ मधील पदांपैकी अव्वल कारकून व मंडळ अधिकारी संवर्गातून भरावयाची पदे शा.नि. क्र. अेसआरव्ही १०९५/प्र.क्र.८३७ /ई-७ दिनांक २०.११.१९९८ मधील तरतुदीनुसार निश्चित करावी.

[९] (अ) संख्या ३ मधील मागासवर्गीयांकरिता आरक्षित पदांची विहित टक्केवारी नुसार प्रवर्ग निहाय संख्या तसेच खुल्या प्रवर्गाच्या पदांची संख्या निश्चित करावी.

(ब) वरील यादी क्र. १ व यादी क्र.२ मधील मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांची प्रवर्गनिहाय संख्या दोन्ही याद्यांकरिता वेगवेगळी निश्चित करावी.

(क) वरील (अ) येथील मागासवर्गीयांच्या प्रवर्गनिहाय आरक्षित पदांच्या संख्येमधून वरील टप्पा क्र.[३] येथील यादी क्र. १ मधील प्रत्यक्ष कार्यरत मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांची प्रवर्ग निहाय संख्या वजा करावी. म्हणजे मागासवर्गीयांचा प्रवर्गनिहाय अनुशेष किती आहे ते स्पष्ट होईल. याप्रमाणे येणारी मागासवर्गीयांच्या अनुशेषाची एकूण पदे ही संख्या ५ असेल.

[१०] संबंधित वर्षी जर यादी क्र. १ मधील सर्वच पदोन्नत अधिकारी हे दि. १३.१०.१९९८ पूर्वी पदोन्नत झालेले असतील व त्यांची संख्या (म्हणजे संख्या १) ही संवर्गातील पदोन्नतीकरिता उपलब्ध ६७% पदांच्या संख्येपेक्षा (म्हणजे संख्या ३ पेक्षा) मोठी असेल तर पुढे टप्पा क्र. [१३] मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

[११] जर यादी क्र. १ मधील पदोन्नत अधिकाऱ्यांची संख्या (म्हणजे संख्या १) ही संवर्गातील पदोन्नतीकरिता उपलब्ध ६७% पदांपेक्षा (संख्या ३ पेक्षा) लहान असेल आणि त्याच वेळी पदोन्नती करिता प्रत्यक्षात उपलब्ध पदांची संख्या (म्हणजे संख्या ४) ही अनुशेषाच्या पदांपेक्षा (म्हणजे संख्या ५ पेक्षा) मोठी असेल तर पुढील टप्पा क्र. [१४] प्रमाणे कार्यवाही करावी.

[१२] परंतु यादी क्र. १ मधील पदोन्नत अधिकाऱ्यांची संख्या (म्हणजे संख्या १) ही संवर्गातील पदोन्नतीकरिता उपलब्ध ६७% पदांपेक्षा (संख्या ३ पेक्षा) लहान असेल आणि त्याच वेळी पदोन्नती करिता प्रत्यक्षात उपलब्ध पदांची संख्या (म्हणजे संख्या ४) ही अनुशेषाच्या पदांपेक्षा (म्हणजे संख्या ५ पेक्षा) लहान असेल तर पुढील टप्पा क्र. [१५] प्रमाणे कार्यवाही करावी.

[१३] जर यादी क्र.१ मधील सर्वच पदोन्नत अधिकारी हे दि. १३.१०.१९९८ पूर्वी पदोन्नत झालेले असतील व संख्या १ ही संख्या ३ पेक्षा मोठी असेल तर पुढील प्रमाणे कार्यवाही करावी

(अ) वर टप्पा क्र.[३] येथील यादी क्र. १ मध्ये संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकास कार्यरत असलेल्या (अशी स्थिती फक्त दि.१.१.२००२ व नंतरच्या दिनांकाच्या ज्येष्ठता सूच्यांमध्ये निर्माण होईल) सरळ सेवा नायब तहसिलदारांची नावे त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार उचित जागी समाविष्ट करून सदर यादी ही नायब तहसिलदार संवर्गातील अधिकाऱ्यांची संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाची ज्येष्ठता सूची या शिर्षकाखाली यथास्थिती "परिशिष्ट १/२/३/४/५/६/७/८/९/१०" म्हणून तयार करावी.

(ब) तसेच वर [६] येथील यादी क्र. २ ही संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात तदर्थ पदोन्नतीने कार्यरत असलेले अधिकारी या शिर्षकाखाली यथास्थिती "परिशिष्ट १-अ/२-अ/३-अ/४-अ/५-अ/६-अ/७-अ/८-अ/९-अ/१०-अ" म्हणून तयार करावी.

[१४] जर संख्या १ ही संख्या ३ पेक्षा लहान असेल आणि त्याच वेळी संख्या ४ ही संख्या ५ पेक्षा मोठी असेल तर पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करावी -

(अ) संख्या ५ मधील मागासवर्गीयांच्या प्रवर्गनिहाय अनुशेषाच्या पदांवर यादी क्र. २ मधील संबंधित प्रवर्गाच्या ज्या मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांची पदोन्नती त्यांच्या प्रवर्गनिहाय ज्येष्ठतेनुसार नियमित होऊ शकते त्यांच्या नावाची यादी तयार करावी. ही यादी क्र.२-अ असेल. [जर एखाद्या प्रवर्गात उपलब्ध असलेले अनुशेषाचे पद अथवा पदे भरण्याकरिता यादी क्र.२ मध्ये त्या प्रवर्गाचा अधिकारी उपलब्ध नसेल/नसतील तर संबंधित पद/पदे अन्य प्रवर्गातील अधिकाऱ्याची पदोन्नती नियमित करण्यासाठी वापरता येणार नाहीत.]

(ब) त्याचप्रमाणे वरील (अ) येथील मागासवर्गीयांच्या अनुशेषाची पदे वगळता संख्या ४ मध्ये खुल्या प्रवर्गाची काही पदे पदोन्नतीकरिता उपलब्ध आहेत किंवा कसे हे पहावे. जर अशी पदे उपलब्ध राहात असतील तर, वरील यादी क्र. २-अ मधील अधिकाऱ्यांची नावे वगळल्यानंतर यादी क्र.२ मध्ये शिल्लक राहणाऱ्या सर्व खुल्या तसेच मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांची नावे त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार विचारात घेऊन "अशा " पदांइतकी यादी तयार करावी. ही यादी क्र. २-ब असेल.

(क) वरील (अ) व (ब) नुसार नियमित पदोन्नतीसाठी पात्र ठरणाऱ्या यादी क्र. २-अ आणि यादी क्र. २-ब मधील अधिकाऱ्यांची एकत्रित यादी त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार तयार करण्यात

यावी. त्यांची सदर यादीतील ज्येष्ठता आणि मागासवर्गीयांचे आरक्षण विचारात घेऊन, त्यांची पदोन्नती नायब तहसिलदार संवर्गात पदोन्नतीकरिता उपलब्ध असलेल्या ६७ टक्के पदांमध्ये, ज्या दिनांकास नियमित ठरू शकते असे दिनांक, त्यांचे नायब तहसिलदार संवर्गातील नियमित पदोन्नतीचे दिनांक म्हणून निश्चित करण्यात यावे.

(ड) वरील (क) प्रमाणे संबंधित अधिकाऱ्यांना देय ठरणारे पदोन्नती नियमित होण्याचे दिनांक विचारात घेऊन त्यानुसार त्यांची यादी तयार करावी. तसे करतांना त्यांची परस्पर ज्येष्ठता आवश्यक तर सर्वसाधारण सूचनांमधील सूचना क्र. १२ मधील तत्वांनुसार निश्चित करावी.

(ई) वरील (ड) प्रमाणे तयार केलेल्या यादीतील अधिकाऱ्यांची नावे, वरील टप्पा क्र. [३] येथील यादी क्र. १ मधील अखेरच्या अधिकाऱ्याच्या नावानंतर त्या यादीमध्ये समाविष्ट करावी. त्यानंतर त्या यादीमध्ये संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकास कार्यरत असलेल्या सरळ सेवा नायब तहसिलदारांची नावे त्यांच्या ज्येष्ठतेनुसार उचित जागी समाविष्ट करून सदर यादी ही नायब तहसिलदार संवर्गातील अधिकाऱ्यांची संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी या दिनांकाची ज्येष्ठता सूची म्हणून यथास्थिती "परिशिष्ट १/२/३/४/५/६/७/८/९/१०" म्हणून तयार करावी.

(फ) तसेच ज्यांची नावे वरील (ई) येथील नियमित यादीत समाविष्ट करण्यात आली आहेत त्यांची नावे यादी क्र. २ मधून वगळल्यानंतर, सदर यादीमध्ये ज्यांची नावे शिल्लक राहतील अशा अधिकाऱ्यांची यादी ही संबंधित वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात तदर्थ पदोन्नतीने कार्यरत असलेले अधिकारी या शिर्षकाखाली यथास्थिती "परिशिष्ट १-अ /२-अ /३-अ/४-अ/५-अ/६-अ/७-अ/८-अ /९-अ/१०-अ" म्हणून तयार करावी.

[१५] जर संख्या १ ही संख्या ३ पेक्षा लहान असेल आणि त्याच वेळी संख्या ४ सुद्धा संख्या ५ पेक्षा लहान असेल तर पुढील प्रमाणे कार्यवाही करावी -

(अ) प्रथम संख्या ५ मधील अनुशेषाच्या पदांची प्रवर्गानिहाय टक्केवारी विचारात घेऊन संख्या ४ च्या मर्यादेत अनुशेषाची पदे भरली गेल्यास सर्व प्रवर्गांमध्ये शिल्लक राहणाऱ्या अनुशेषाची टक्केवारी साधारणतः समान राहिल अशा पद्धतीने प्रत्येक प्रवर्गाची अनुशेषाची किमान पदे निश्चित करावी. आणि या किमान पदांवर यादी क्र. २ मधील संबंधित प्रवर्गाच्या ज्या मागासवर्गीय अधिकाऱ्यांची पदोन्नती त्यांच्या प्रवर्गानिहाय ज्येष्ठते नुसार नियमित होऊ शकते त्यांच्या नावाची यादी तयार करावी. ही यादी क्र. २-अ असेल.

(ब) मात्र कोणत्याही प्रवर्गातील अनुशेषाची किमान पदे भरण्याकरिता जर यादी क्र. २ मध्ये त्या प्रवर्गाचे पुरेसे अधिकारी उपलब्ध नसतील तर अन्य प्रवर्गातील एकंदर अनुशेषाची टक्केवारी विचारात घ्यावी आणि त्या अनुषंगाने अनुशेषाच्या पदांवर ज्यांची पदोन्नती नियमित होऊ शकते अशा अधिकाऱ्यांची यादी तयार करावी. ही यादी क्र. २-ब असेल.

(क) वरील (अ) व (ब) नुसार नियमित पदोन्नतीसाठी पात्र ठरणाऱ्या यादी क्र. २-अ /२-ब मधील कर्मचाऱ्यांची ज्येष्ठता आणि मागासवर्गीयांकरिता आरक्षित असलेली संबंधित प्रवर्गाची पदे प्रत्यक्षात उपलब्ध होण्याचे दिनांक विचारात घेऊन, त्यांची पदोन्नती नायब तहसिलदार संवर्गात पदोन्नतीकरिता उपलब्ध असलेल्या ६७ टक्के पदांमध्ये, ज्या दिनांकास नियमित ठरू शकते असे दिनांक, त्यांचे नायब तहसिलदार संवर्गातील नियमित पदोन्नतीचे दिनांक म्हणून निश्चित करण्यात यावे.

(ड) वरील टप्पा क्र. [१४] (ड) नुसार कार्यवाही करावी.

(ई) वरील टप्पा क्र. [१४] (ई) नुसार कार्यवाही करावी.

(फ) वरील टप्पा क्र. [१४] (फ) नुसार कार्यवाही करावी.

[१६] वरील टप्पा क्र. [१३] किंवा [१४] किंवा [१५] नुसार तयार केलेल्या "परिशिष्ट १/२/३/४/५/६/७/८/९" आणि "परिशिष्ट १-अ/२-अ/३-अ/४-अ/५-अ/६-अ/७-अ/८-अ/९-अ" मधील जो अधिकारी संबंधित कॅलेंडर वर्षाच्या ३१ डिसेंबर पर्यंत पदोन्नत / सेवानिवृत्त/ बडतर्फ / पदावनत / सेवा समाप्त / राजिनामा / निधन इ. कारणामुळे पुढील कॅलेंडर वर्षाच्या १ जानेवारी रोजी नायब तहसिलदार संवर्गात राहात नसेल तर त्याच्या नावासमोर तसा शेरा नमूद करावा.

[१७] वरील सर्व ज्येष्ठता याद्यांचा गोषवारा पुढील नमून्यात तयार करावा-

ज्येष्ठता यादीचा दिनांक	त्या दिनांकास नायब तहसिलदार संवर्गातील पदे			त्या दिनांकास नायब तहसिलदार संवर्गात नियमितरित्या कार्यरत				त्या दिनांकास तदर्थ पदोन्नतीने	त्या दिनांकास विहित संख्येपेक्षा कमी असलेले	
	मंजूर पदे	पदोन्नती [स्तंभ २ X ६७%]	सरळसेवा [स्तंभ २ X ३३%]	नियमित पदोन्नतीने कार्यरत		सरळ सेवा प्रविष्ट	कार्यरत असलेले अधिकारी	पदो न्नत	सरळ सेवा प्रविष्ट	
				दि.१३.१०.१९९८ पूर्वी पदोन्नत	एकूण पदोन्नत [स्तंभ ५+६]					
१ जानेवारी	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१९९९										
२०००										
२००१										
२००२										
२००३										
२००४										
२००५										
२००६										
२००७										
२००८										

[१८] वरीलप्रमाणे दि. १ जानेवारी १९९९ पासूनच्या वर्षनिहाय ज्येष्ठता याद्या यथास्थिती "परिशिष्ट १/२/३/४/५/६/७/८/९/१०" म्हणून तयार केल्यानंतर, एकापेक्षा अधिक कॅलेंडर वर्षाकरिता एकत्रित यादी परिशिष्ट क मधील नमून्यात तयार करणे शक्य होईल. अशी एकत्रित यादी तयार करतांना -

(अ) ज्यांच्या समावेश मागील वर्षाच्या ज्येष्ठता यादीमध्ये झालेला आहे त्यांची नावे पुन्हा नव्याने घेण्याची आवश्यकता नाही. तर त्यांच्या नावासमोर संबंधित वर्षाच्या ज्येष्ठता यादीत असणारा नवीन क्रमांक स्तंभ २ ते ११ पैकी उचित स्तंभामध्ये नमूद करावा.

(ब) मात्र मागील कॅलेंडर वर्षात ज्यांची सरळ सेवा भरतीने नवीन नियुक्ती करण्यात आली / ज्यांना नियमित पदोन्नती देण्यात आली अथवा पदोन्नती नियमित झाल्याचे दिनांक देण्यात आले अशा नायब तहसिलदारांची नावे मागील वर्षाच्या ज्येष्ठता यादीमधील अखेरच्या नायब तहसिलदाराच्या नावानंतर ज्येष्ठता क्रमानुसार नव्याने समाविष्ट करावीत. तसेच त्यांच्या नावासमोर संबंधित वर्षाच्या ज्येष्ठता यादीतील त्यांचा क्रमांक स्तंभ २ ते ११ पैकी उचित स्तंभामध्ये नमूद करावा.

अशी एकत्रित ज्येष्ठता यादी/ याद्या प्रसिध्द करण्यापूर्वी शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करावी/कराव्यात.
